

»21-letniki«

Kdo ima pravico opravljanja splošne mature v skladu s 24. členom Zakona o maturi (ZMat)?

To so kandidati, ki

- ne izpolnjujejo pogojev za pristop k splošni maturi (tj. uspešno končan četrti letnik gimnazije ali uspešno opravljen maturitetni tečaj) **in**
- so ali bodo v letu, v katerem bodo opravljali splošno maturo, dopolnili najmanj 21 let (v nadaljevanju »21-letniki«).

Kaj pomeni opravljena splošna matura?

Z opravljeno splošno maturo kandidati dokazujejo, da dosegajo standarde znanj, ki so določeni s cilji gimnazijskih programov, pridobijo srednjo izobrazbo in izkažejo usposobljenost za univerzitetni študij.

Kje dobiti podatke o splošni maturi?

Pri splošni maturi se ocenjuje znanje v obsegu in na način, kot to opredeljujejo Maturitetni izpitni katalog za splošno maturo in predmetni izpitni katalogi za splošno maturo. Določi jih Strokovni svet Republike Slovenije za splošno izobraževanje na predlog Državne komisije za splošno maturo že dve leti pred izvedbo splošne mature oziroma do začetka pouka v tretjem letniku. Predmetni izpitni katalogi so usklajeni z učnimi načrti.

V Maturitetnem izpitnem katalogu so opredeljeni

- cilji mature,
- število maturitetnih predmetov,
- obvezni in izbirni maturitetni predmeti,
- povezave izbirnih predmetov, ki jih kandidati lahko opravljajo pri splošni maturi,
- ravni zahtevnosti, na katerih se ocenjuje znanja pri posameznem maturitetnem predmetu,
- načini in oblike ocenjevanja znanja,
- obseg zunanjega ocenjevanja znanja,
- prilagoditve za kandidate s posebnimi potrebami.

Splošna matura se opravlja iz petih predmetov, od tega iz treh predmetov skupnega dela in dveh predmetov izbirnega dela. Kandidat lahko izbere tudi šesti maturitetni predmet, ki ga izbere iz izbirnega dela.

S predmetnim izpitnim katalogom se določijo

- cilji mature pri posameznem maturitetnem predmetu,
- znanja, ki se preverjajo na posamezni ravni zahtevnosti,
- načini in oblike ocenjevanja znanja,
- delež ocene pri delih izpita v skupni oceni,
- izpitni pripomočki in sredstva, ki jih je dovoljeno uporabljati,
- trajanje posameznih delov izpita,
- primeri izpitnih vprašanj in primeri ocenjevanja,
- prilagoditve za kandidate s posebnimi potrebami.

Nekatere državne predmetne komisije za splošno matura (za slovenščino, italijanski jezik in književnost, madžarščino kot materni jezik, slovenščino kot drugi jezik na narodno mešanem območju v Prekmurju, slovenščino kot drugi jezik na narodno mešanem območju v Slovenski Istri, zgodovino, geografijo, sociologijo, angleščino, nemščino, italijanščino, francoščino, španščino, ruščino, glasbo idr.) vsako leto objavijo **tematske sklope**, ki jih Državni izpitni center posreduje gimnazijam. Objavljeni so tudi na spletni strani www.ric.si.

Maturitetni izpitni katalog in predmetne izpitne kataloge izdaja Državni izpitni center. Naročite jih lahko na našem naslovu. Kupite jih lahko tudi v vseh večjih knjigarnah.

Kje potekajo priprave na splošno matura?

Zakon o maturi za »21-letnike« ne predvideva nobene organizirane oblike za pripravo na splošno matura v okviru javno veljavnih izobraževalnih programih.

Kdaj poteka splošna matura?

Splošna matura se vsako leto opravlja v spomladanskem in jesenskem izpitnem roku.

»21-letniki« lahko v skladu z 2. odstavkom 27. člena ZMat opravljajo splošno matura v dveh delih v dveh zaporednih izpitnih rokih. Kandidati, ki se odločijo, da bodo opravljali splošno matura v dveh delih, v jesenskem izpitnem roku lahko opravljajo drugi del splošne mature, popravljajo negativne ocene in/ali izboljšujejo ocene iz prvega dela. To hkrati pomeni, da je kandidat na jesenskem izpitnem roku že izkoristil rok za popravljanje in/ali izboljševanje ocen.

Datume pisnih izpitov in obdobje ustnih izpitov oziroma izpitnih nastopov v posameznem izpitnem roku določi Državna komisija za splošno matura. Izpiti so lahko tudi ob sobotah. Datumi pisnih izpitov in obdobje ustnih izpitov oziroma izpitnih nastopov v posameznem izpitnem roku so objavljeni tudi na spletni strani www.ric.si.

Pisni izpit iz maturitetnega predmeta opravljajo vsi kandidati v istem izpitnem roku istega dne ob istem času. V **jesenskem izpitnem roku** splošne mature pa lahko kandidati opravljajo izpit iz maturitetnega predmeta tudi v različnih dneh. Zato bodo kandidati nekaj dni pred začetkom pisnih izpitov dobili na šoli individualni raspored za opravljanje pisnih izpitov v jesenskem izpitnem roku.

Kje se prijavite k opravljanju splošne mature?

Kandidati, ki bodo opravljali splošno matura kot »21-letniki«, se lahko v skladu s 26. členom ZMat prijavijo na

- gimnaziji ali
- na Državnem izpitnem centru, ki kandidata s sklepom razporedi na srednjo šolo/gimnazijo.

Pisni vlogi, v kateri navedejo osebne podatke, naslov in zahtevek, morajo »21-letniki« priložiti

- fotokopijo dokumenta, ki dokazuje starost kandidata,
- fotokopijo zadnjega spričevala/obvestila o uspehu in
- pravilno izpolnjeno Prijavo k splošni maturi.

»21-letniki« oddajo prijave na gimnaziji, ki so jo nekoč obiskovali oziroma na kateri so bili vključeni v izobraževalni program. V tem primeru je gimnazija dolžna vzeti kandidata. Če se v preteklosti niso izobraževali na nobeni gimnaziji, lahko oddajo prijavo na katerikoli gimnaziji.

»21-letnikom«, ki naslovijo vlogo na Državni izpitni center, bo ta v 8 dneh izdal sklep o razporeditvi na srednjo šolo. Gimnazija, ki je v sklepu navedena, je dolžna kandidatu zagotoviti opravljanje mature. Kandidat se mora s sklepom Državnega izpitnega centra nemudoma oglasiti na šoli. Vse nadaljnje zadeve, povezane s splošno maturo, bo na šoli praviloma urejal s tajnikom šolske maturitetne komisije.

Zadnji rok za prijavo na spomladanski izpitni rok je 60 dni in na jesenski izpitni rok 30 dni pred začetkom izpitnega roka. Dokumentacijo za prijavo na splošno maturo pripravlja Ministrstvo za šolstvo in šport, zato je objavljena na njihovi spletni strani. Kandidati lahko kupijo prijavnico v DZS oziroma v vseh večjih knjigarnah.

Cena maturitetnega izpita

Cena maturitetnega izpita je določena za vse kategorije kandidatov, ki nimajo statusa dijaka, kar velja tudi za »21-letnike«. Ceno splošne mature oziroma maturitetnega izpita vsako leto določi Državni izpitni center in z okrožnico obvesti šole. V tej okrožnici so navedeni cena, način plačila, rok plačila, izjeme in način vračila vplačanega zneska. Kandidati dobijo vse potrebne informacije pri tajniku šolske maturitene komisije. Pogoj za pristop k opravljanju splošne mature je vplačani znesek v predpisanem roku.

Ostale pravice »21-letnikov«

»21-letniki« opravljajo splošno maturo pod enakimi pogoji kot ostali kandidati na splošni maturi (Zakon o maturi – UPB1, Ur .l. RS št. 1/07).

Predmetni izpitni katalogi za splošno maturo za posamezne maturitetne predmete predpisujejo izdelavo seminarske naloge (npr. za sociologijo, psihologijo idr.) oziroma opravljene laboratorijske vaje (npr. za kemijo, fiziko idr.), terenske vaje (npr. za geografijo) oziroma pripravo internega dela (npr. pri zgodovini). Seminarske naloge, laboratorijske in terenske vaje ter interni del izpita se začnejo pod okriljem učitelja oziroma mentorja izvajati na šoli že v začetku šolskega leta. Zato je pomembno, da se »21-letniki« že v tem času dogovorijo na šoli za opravljanje praktičnega dela maturitetnega izpita.

Seznanitev z rezultati splošne mature

Seznanitev kandidatov z uspehom na splošni maturi poteka na gimnaziji, na kateri so »21-letniki« opravljali splošno maturo. Datum razglasitve rezultatov v posameznem izpitnem roku je sestavni del datumov, ki jih Državna komisija za splošno maturo določi vsako leto posebej za posamezni izpitni rok.

Ponudba založbe Državnega izpitnega centra

Maturitetni izpitni katalog, predmetni izpitni katalogi in druge publikacije s področja splošne mature so predstavljeni v ponudbi založbe Državnega izpitnega centra.